

JLS-Nytt

Jämtlands Lokalthistoriker och Släktforskare

Nr 3 - 2012

Årg. 33 Nr 130

Robets Fresks diversehandel 1896. Biträdet Axelsson och springpojken Petter Henriksson. Foto: Jamtlis bildarkiv

Ordförande

Kerstin Ellert, Näcksta 276
830 23 Hackås, 063-77 02 21
kerstin.ellert@bredband.net

Vice ordförande:

Ingegerd Richardsson
Sollidenv. 73, 831 43 Östersund
063-12 30 52
ingegegerd.richardsson@swipnet.se

Sekreterare

Pia Björnhed, Allégatan 20 K
831 37 Östersund, 063-10 27 76
pia.bjornhed@comhem.se

Kassör

Maud Tornving, Nyponvägen 21
831 62 Östersund, 063-10 19 41
tornving@telia.com

Ledamöter

Kerstin Grahn
Brogränd 22 A, 831 41 Östersund
063-51 94 25
kerstin.e.grahn@gmail.com

Kurth Malmberg, Gärde 220
834 98 Brunflo, 063-205 92
kurthmalmberg@hotmail.com

Ersättare

Brita Brännström, Hallonv. 27
831 62 Östersund, 063-12 62 25
hob.brannstrom@spray.se

Björn Holmström, Ugglev. 7
831 62 Östersund, 063-51 96 67
bjorn.holmstrom@passagen.se

Wido Lith, Räntmästarv. 6,
832 44 Frösön, 063-51 37 19
jbwilith@hotmail.com

Revisorer

Villy Wiklund, 063-12 03 81
Örjan Löf, 063-519388

Revisorsuppleant

Elsa Åsberg, 063-12 08 18

Redaktör o Webbredaktör

Bo Svartholm, Frimans v 18,
832 54 Frösön
063-442 86, 070-627 6073
jamtrotter@gmail.com

Redaktionsgrupp

Inger Jonasson, Roddary. 14 C
831 52 Östersund, 063-51 27 32
inger.jonasson@comhem.se

Margareta Olsson, Ärtvägen 120
831 62 Östersund, 063-12 15 47
margareta.olsson@lillsjon.net

Valberedning

Gun-Marie Blomqvist, 063-12 33 91
Urban Leijon, 070-589 95 72
urban.leijon@hem.utfors.se
vakant

Träffvärdar

Kerstin Ahlström, 063-10 97 19
Gun-Marie Blomqvist, 063-12 33 91
Inger Jonasson, 063-51 27 32
Wido Lith, 063-51 37 19
Sig-Britt Wahlström, 063-12 68 49

Programgrupp

Brita Brännström, 063- 12 62 25
hob.brannstrom@spray.se
Mary Öhrbom, 070-388 9966
mary1494@hotmail.com
Inger Broman, 063-128292,
inger.broman@telia.com

Medlemsavgift 2012

Fullbetalande medlem 175:-
Familjemedlem och ungdom
(under 25 år) 50:-
JLS plusgiro 28 91 92-7 samt
bankgiro 715-6706.

3 Ordföranden har ordet

4 Freskens 150 år

6 Expo Norr

7 Naturläkaren Petrus i Månsta

8 Släktforskarlagarna, Gävle

10 Karl-Gustav Johansson till
minne

10 Registreringar

11 Presentationer

12 Höstens program

Hemsidesadress

www.genealogi.se/jamtland

Besöksadress:

Från 1 sept Landsarkivet

Ny postadress:

c/o Landsarkivet i Jämtlands län
Arkivvägen 1
831 31 ÖSTERSUND

JLS-Nytt utkommer 4 gånger/år,
cirka den 20:e i månaderna februari,
maj, augusti och november.

Artiklar, efterlysningar mm skickas
till någon i redaktionsgruppen via
e-post eller vanlig post. OBS! Ange
alltid källorna till de inskickade arti-
klarna.

Tips och idéer om innehållet tages
tacksamt emot.

Manusstopp till nästa nr är 20 okt.
2012.

Eftertryck av texter endast med för-
fattarens tillåtelse.

Redaktionen förbehåller sig rätten att
redigera insända bidrag.

Upplaga 400 ex

Ansvarig utgivare är Kerstin Ellert
Näcksta, Hackås

Redaktör Bo Svartholm, Frösön

Tryck: Daus tryckeri Östersund

Ordföranden har ordet

Hoppas ni alla har haft en trevlig sommar. Vädret har inte varit det allra bästa, men Östersund har ändå legat bra till i solligan för Sverige.

Från 1 september 2012 kommer JLS att hålla till med sin verksamhet på Landsarkivet i Östersund. Du, som är medlem, är som vanligt välkommen att delta i våra program.

Vår förhoppning är att det ska fungera bra på Landsarkivet, vi känner oss väl mottagna av personalen. JLS kommer också att hjälpa till på onsdagseftermiddagar i Landsarkivets forskarsal med forskarhjälp och råd till släkt- och lokalhistoriska forskare. Vill Du hjälpa till någon onsdagseftermiddag, så tag kontakt med någon i styrelsen.

Många av JLS:s biblioteksböcker är överlämnade till Landsarkivets bibliotek, så Du har möjlighet att läsa dem där i fortsättningen.

I sommar har JLS haft en monter på Expo Norr. Många har anmält intresse för föreningen. Vi kommer att inbjuda de som anmält sig till introduktionsträffar i september. Vår förhoppning är att de som anmält intresse också blir medlemmar i vår förening.

Jag och några till i föreningen kommer att åka på släktforskardagarna i Gävle i slutet av augusti. Det är alltid stimulerande med bra föredrag och att träffa andra entusiastiska forskare. Om Du inte gjort det och Du har möjlighet, tycker jag att Du ska prova att åka på släktforskardagarna någon gång.

Vi fick meddelande under sommaren att en av våra ledamöter i styrelsen avlidit. Karl-Gustav Johansson avled den 25 juni. Han har under flera år varit aktiv i styrelsen och skulle ha hjälpt till i vår monter på Expo norr i sommar. Vi kommer att sakna honom i styrelsen. Se minnesord skrivet av syskonbarnen i tidningen.

Välkommen till JLS:s program för hösten.

Kerstin Ellert

ÅRSavgifTEN

Kassören meddelar att de som inte betalar årsavgiften senast sista augusti stryks ur medlemsregistret. Fortfarande är det 35 medlemmar som inte betalat!

JLS-NYTT

Som tidigare meddelats kan du få JLS-Nytt i digital form, dvs som PDF-fil. Fördelen är att du får tidskriften med färg. Dessutom minskar du våra portokostnader. Om du mailat Maud Tornving, tornving@telia.com om önskemålet så får du en länk till PDF-filen när nytt nummer kommer.

FRESKENS 150 ÅR

Av Robert Fresk

Den 21 maj 1862 skrev min farfar, då 23 år, in första posten i sin bokföringsbok. Det var en utgift på 16 riksdaler riksmünt för burskap som handlare i Östersund och starten på en affärsrörelse som i år fyller 150 år.

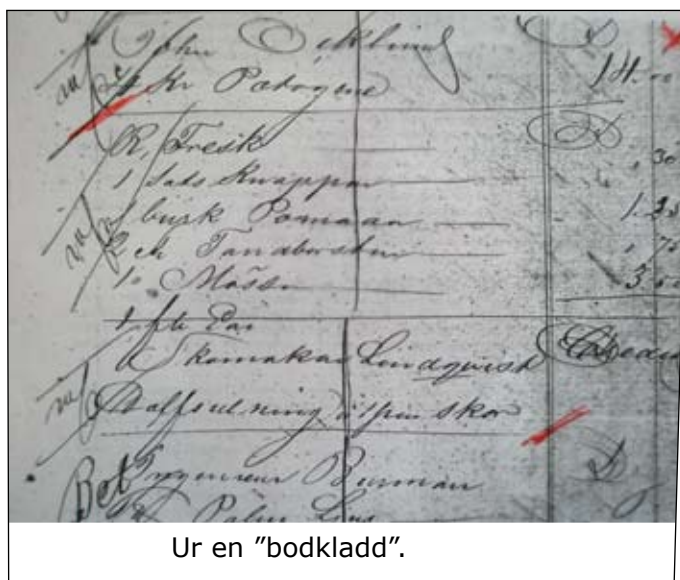
Robert Fresk föddes 1838 på Värmdön i Stockholms skärgård och kom efter handelsutbildning till Sundsvall som bodbiträde. Där fanns redan en äldre bror som sålde kläder och tyg och som ofta besökte marknaderna i Östersund. Robert följde med och blev kvar som bokhållare/biträde hos handlaren Hammarberg på Köpmangatan. Det var en rätt stor affär där han under några år lärde sig att beställa, ta emot och sälja varorna i en speceri- och diversehandel. Han var alltså väl förberedd när han hyrde den tidigare matserveringen/krogen i hörnet Köpmangatan/Drottninggatan (numera Samuel Permangsgatan) och där inredde sin första affärslokal.

I sin första stora annons erbjuder han delikatesser som ryska ärter, holländsk sill, lybsk skinka, kräftstjärtar, champinjoner, cigarrer utmärkt fina, rött, franskt och rhenskt vin samt portvin, sherry, madeira och champagne. Den första spritleveransen innehöll bland annat 108 buteljer champagne av märket Guldkronan och Lilla Guldkronan. I nästa annons en

vecka senare är champagnen bortplockad (slutsåld redan?) och ersatt av hummer och rysk kaviar. Men där finns också parfymer flera sorter, tvålvånga sorter, målarfärger alla sorter, mässingtråd, bly, zink och blyertsdeglar

Ett rakt streck över lyxen och i stället krediterar vi skomakare Lindquist för halvsulning av ett par skor!"

Två tandborstar till ensam 24-årig ungkarl?? Jag gissar att en borste var avsedd som julklapp till en 18-årig fröken Maria Wikström, som han börjat intressera sig för. Hon var dotter till vadmalsfabrikören och kvarnägaren Carl Axel Wikström i Slandrom och barnbarn till ekonomidirektören Pehr Wikström. Julklappen ledde småningom till äktenskap och tolv barn tillsammans.

Ur en "bodkladd".

– allt i samma annons! I den välbevarade bokföringen finns de första bodkladdarna med kundernas inköp. Där syns också vad Robert tog ut åt sig själv den första julen som egen företagare. Efter knappar, pomada, 2 tandborstar och en mössa kommer "1 fl Eau"--- men sen blir det stopp! Jag riktigt hör farfar säga till sig själv: "Nej nu Axel Robert Fresk får det vara nog! Ska du ta ut både pomada och tandborstar och DESSUTOM Eau de Cologne?"

Den 1 maj 1864 upprättade han sin första General-Balance (årsbokslut) som visade ett hyggligt överskott. Två år senare tillfogade han ett bibelord under sin schvungfulla namnteckning som avslutade bokslutet. Detta fortsatte under hela hans livstid och varierades efter hur året hade gått ekonomiskt. Svaga år kunde det heta "Giv oss vårt dagliga bröd" eller "Girigheten är en rot till allt ont!" Bättre år skrev han "Säg icke till Guldklimpen, du är mitt hopp" eller "Herrens välsignelse gör rik utan möda!" 1888 avslutade

han, svårt sjuk, sitt sista bokslut med ”Samlen Eder skatter i himmelen, demvarken rost eller mal kunna fördärva eller tjuvar stjåla!”

I den mer än 30 hyllmeter

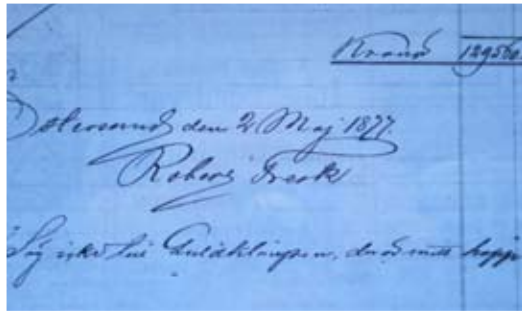
stora samlingen finns bland annat över 20 000 ingående brev där man kan följa den omfattande brevväxlingen med Roberts syskon. Flera av dem hade jordbruk i södra Sverige och levererade järnvägs-laster med ärter, morötter och frukt norrut medan det från Östersund framförallt skickades ost av get och ko i olika mognadsgrader söderut. Roberts yngste bror var sjökaptan och köpte nere i södern en liten apa som per järnväg kom till Östersund, där den sedan under flera år begapades då den klättrade omkring i trädgården vid torget. På bilden syns sonen Henrik som siktar på apan och i bakgrunden skolhuset i Stortorget sydvästra hörn.

Han deltog flitigt i stadens liv som stadsfullmäktig och sedan rådman. Han tog initiativet till

Henrik och apan. Familjefoto.

Jämtlands Folkbank och var dess förste styresman, medverkade till att staden fick tullhus och

Från ett bokslut.

tvättbryggor i hamnen, var chef för bärgningen i brandkåren och köpte in en ångbåt till Storsjön. Han blev tidigt varmt religiös och var drivande vid bildandet av Jämtlands läns missionsförening som blev basen i den väckelse som under senare delen av 1800-talet svepte genom Jämtland. Barnhemmet var nog den mest omhuldade institutionen där han skötte kassan ända till sin död.

Hans starka engagemang medförde ibland kollision med andra intressen. Den bitske och ofta ironiske lektor Kardell kallar honom i sina dagböcker ”intrigmakaren och storläsaren”. När Fresk gått bort tecknar Kardell, efter några erkännande ord om barnhemmet, följande porträtt: ”Han var mycket liten och spenslig till växten, ansträngde sig uppenbarligen för att kunna ta ut stegen, --- och brukade svänga sin käpp med en viss värdighet. Han var nog gudfruktig, men visste även utav, att han stod lite bättre i vantarna hos vår herre, än de flesta ---”

En något annan bild ger blivande justitierådet Louis Améen, som i unga år tjänstgjorde vid en

domsaga i staden: ---”en liten vänlig, glädjestrålade man med bomull i öronen, som for omkring som ett torrt skinn och alltid hade bråttom. --- Han delade sin tid mellan sin vid Stora torget belägna, av allmogen livligt besökta kryddbod, rådstugan, banken, i vilken han var styrelseledamot, och missionshuset. Den snälle Fresken, som han kallades, tillhörde den glada religiösa sorten. Han kom på mornarna ibland inrusande på kansliet, skakade på det hjärtligaste våra händer, antog sin gladaste min och sade: ”Gud välsigne arbetet. Jag ska be att få lämna den här inteckningen till förnyelse” varefter han blixtnsnabbt försvann. Han kunde med milt tröstande röst säga: ”All Eder omsorg kasten på Herren, ty Han har omsorg om Eder” och omedelbart tillägga: ”Nej, nu måste jag kila på banken”. Han hade en förfärligt stor barnskara och en förfärlig massa bibelspråk på sina väggar och delade ut förfärligt många påsar med russin och karameller åt barn som kommo in i kryddboden, och han såg ut att vara en av de lyckligaste människorna på jorden.”

Familjen växte efterhand till sju flickor och fem pojkar, varav elva nådde vuxen ålder. Man köpte i Odensala en bondgård som döptes till Marielund och blev familjens bostad sommartid.

Här fanns även försäljningen av krut och dynamit, som stadens styrelse funnit alltför riskabelt att ha inne vid Stortorget. I släktens album finns ett foto av ”flickorna

EXPO NORR

Fresk” på väg till Marielund.

Under arbetet med farfars efterlämnade papper har jag lärt känna honom som en person som efter bästa förmåga

Flickorna Fresk på åktur

strävade efter att göra det goda. Det är därför roligt kunna avsluta med en historia som visar att den goda gärningen ibland blir rikeligen belönad. Roberts äldsta syster var gift med en jordbrukare som arrenderade en stor gård nära Sigtuna. Äldste sonen Acke övertog senare arrendet men råkade ut för svåra översvämningar två år i rad och tvingades i konkurs. I sin nöd skrev han till morbror Robert och bad att få låna 200 kronor för att köpa möbler åt sig och sin unga fru Moja. Han skulle flytta till Stockholm och ett anspråkslöst arbete att värva prenumeranter till Evangeliska Fosterlandsstiftelsens tidning. Han passar affärsmässigt på att fråga hur många exemplar Morbror möjligen vill beställa!

Acke fick sina 200 kronor och började värva prenumeranter,

övergick till att sälja försäkringar och därefter till att spekulera på börser. Han lyckades över alla förväntningar och blev en rik man. Moja och han hade inga barn utan använde sina pengar till de sköna konsterna och donerade stora summor till teatrar och museer. Men nu ville han betala igen den hjälp han fått i sin svåra stund. I sitt testamente förordnade han att till vart och ett av de elva

kvarvarande barnen Fresk skulle utgå 10 000 kronor. Ett av barnen skulle just sätta bo och blev naturligtvis själagläd, för till Nordiska Kompaniet och beställde möbler och utrustning för hela slanten, för hem och satte sig att vänta på pengarna. Men det kom inga pengar! Hörde sig för hos syskonen: jodå, dom hade fått 10 000 var. En kontroll hos banken visade att av misstag hade ett namn inte kommit med på listan. Men Moja kände ju till Ackes sista vilja och ordnade så att vederbörande fick sina pengar. Men det skämtades länge i släkten om att en del har så bråttom till NK att dom inte hinner få med sig pengarna.

Okänd fotograf.

För första gången deltog föreningen med en utställningsmonter på Expo Norrmässan. Ca 20 000 personer passerade genom lokalerna under de 5 dagar som mässan pågick.

Björn Holmström och Bo Svartholm i i Expo-båset.

Intresset för släktforskning var stort och många personer stannade till vid vår monter. Hela 82 personer anmälde sitt intresse för en informationsträff som ska ske i början av september månad på Landsarkivet och vi hoppas de blir våra medlemmar. Redan veckan efter mässan betalade ca 10 nya personer medlemsavgiften! Olika material delades ut plus höstens program. Många hade frågor om anförvanter och en del kunde vi hjälpa eftersom vi hade en dator med en del skivor inlagda, tex. dödboken, folkräkning från år 1890 och framåt.

Vi som var montervärdar tyckte att dessa dagar gav mersmak och det kanske blir en ny satsning nästa år!

Maud Torving (text och bild)

Naturläkaren "Petrus i Månsta"

Petrus Jonsson i Månsta var född 1846 i Hälle, Brunflo och bonde i Månsta. Petrus var son till bonden Jonas Persson i Hälle och hans hustru Brita Lena Hansdotter. Familjen flyttade till Månsta i Näs 1852. Petrus var tekniskt begåvad och konstruerade själv sina jordbruksredskap bla ett tröskverk och en egen motorbåt.

Som ung vitkalkade han själv Näs kyrka sittande i en hög- och sänkbar korg av egen konstruktion. Pappan sade om detta tilltag: "Här ska du väl i alla fall slå ihjäl dig".

Naturläkaren Petrus Jonsson

Petrus fullgjorde åtagandet som han tänkt till församlingens belåtenhet och han förklarade att han aldrig tjänat så bra som på just det företaget.

Petrus för att visa sin uppskattning över att han varit en så god och läraktig elev.

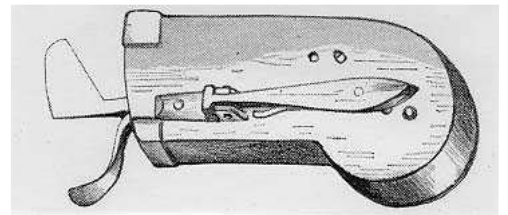
Petrus blev **blodstämmare** och var även massör vid brunns- och badanstalten i Månsta. Han var duktig på att laga benbrott som han drog rätt och fixerade med träspjälor.

Han använde inte gips.

Lasarettet i Östersund hade bara en läkare. Petrus skickade vidare patienter dit som han trodde sig inte kunna bota, tex en pojke som fått ena armen i ett tröskverk. Läkaren i Östersund kunde ibland också be en patient åka till Petrus i Månsta. Doktor Graeve ska ha sagt om Petrus och benbrott "Han gör sånt här bra". Petrus lyckades med alla sina benbrottsbehandlingar, ingen patient blev låghalt efteråt.

Han kunde även korrigera höftfel orsakat av engelska

sjukan. Han lade dragplåster på höften. Han konstruerade snörliv av stålfjädrar och bindsulläder för att åstadkomma stöd för ryggraden vid sned rygg. Difteri behandlade han med lapis och

Snäppare för åderlätning
patienterna återgick till hälsa.

Om det var långväga patienter fick de bo över hos Petrus eller hos någon annan familj i Månsta under konvalescensen. Tidvis var det nästan som en sjukstuga hos Petrus, patienter kunde ligga kvar i veckotal.

Petrus läkekonst gick i arv till sonen Jakob. Denne kunde bota tandvärk och blödningar. Även några av barnbarnen fick gåvan att kunna stämma blod. Jakob lärde även upp svärsonen som också hade gåvan.

Det ekonomiska utbytet för Petrus medicinska tjänster blev ringa. Det verkade som han drevs av sin goda vilja att hjälpa och var glad om detta lyckades.

Petrus dog i Månsta 1924.

Kerstin Ellert

Fotograf okänd.

Petrus Jonssons familj

Petrus var tidigt intresserad av sjukvård. Innan han blev "Månsta-doktor" följde han ofta klockare Pehr Glad på dennes sjukbesök. Klockare Glad var lärare, skomakare och läkekunnig. Han blev uppmärksam vid kung Carl XV:s besök i Jämtland 1862 med en silverdosa. Den skänkte han genast vidare till

Gården i Månsta

INVIGNINGSPROGRAM FÖR SLÄKTFORSKARDAGARNA I GÄVLE

Lördag den 25 augusti 2012 kl.09.30 - 10.30
Musikpaviljongen i Regementsparken

Konferencier: Tomas Bornestaf

Oktett ur Flygvapnets Hemvärnskår
Dirigent: Ingvar Hansson

SAMLINGSMUSIK

Välkommen till Gävle Kommun
Kajsa Ravin,
Chef för Kultur & Fritid.

MUSIK

VÄLKOMSTTAL
Barbro Stålheim
Ordförande i Sveriges Släktforskarförbund

MUSIK

INVIGNING
Barbro Holmberg
Landshövding i Gävleborgs län

MUSIKUNDERHÅLLNING
Oktett ur Flygvapnets Hemvärnskår
Dirigent: Ingvar Hansson

Direkt efter invigningsceremonin följer två föreläsningar:

- 11.00-11.45 Maja Hagerman. Om konsten att uppfinna sina förfäder
- 12.00-12.45 Ted Rosvall. Hur jag fann min ryska släkt - svenskarna i S: t Petersburg och Baku

Föredrag och utställningar

För detaljerade uppgifter besök www.sfd2012.se

FÖREDRAGEN - PRELIMINÄR LISTA

I spåren av utvandrarerna – vad finns kvar idag? *Anneli Andersson och Anna-Lena Hultman*

Tidsbarriären krossad! – Hur järnvägen revolutionerade svenskarnas resande. *Lars Berggrund*

Tomas Bornestaf, den siste översten vid I14, nu Gävle Högskola, berättar om regementets historia

Vad kan gamla släktbilder berätta? - ett bidrag till släktforskningens teori och praktik. *Gösta Carlestam*

Hans Hanner, Genealogiska Föreningen och ansvarig för föreningens projekt "Inrikes pass"

Ingvar Henricson har forskat om svensk transocean sjöfart i 35 år och skrivit flera böcker

Bengt Kjellson, generaldirektör för Lantmäteriet berättar om Lantmäteriet då, nu och i framtiden

Historiska kartor. *Bengt-Olof Käck*, om Digitala Arkiv som gjort lantmäteriarbiven tillgängliga på Internet.

FamilySearch som emigrationsforskningsverktyg. *Synnöve Nilsson*, emigrantforskare från Göteborg.

Gamla Gävle. *Ulf Ivar Nilsson* författare till flera böcker om Gävle och dess historia.

Gävleborg - emigrationens pionjirlän. *Hans Lindblad*, Gävlebo, tidigare riksdagsledamot (fp). Numera medarbetare vid Gefle Dagblad.

Milstolpar och Vägshistorisk forskning. *Stefan Nordin* om fyrtiofem års enträget arbete i fält och arkiv.

Finska krigsbarn söker sina rötter. *Irja Olsson* - själv finskt krigsbarn.

Hur jag fann min ryska släkt. Svenskarna i S:t Petersburg och Baku. *Ted Rosvall*

Så släktforskar du med hjälp av DNA. *Peter Sjölund*, ordförande i Härnösands Släktforskare.

Nybyggare i Lappland. *Carina Strömberg*, ordförande i Lappmarkens släkt- och bygdeforskare.

Vad berättar ortnamnen om dina rötter. *Anette Torrensjö*, ansvarig för Ortnamn på Lantmäteriet.

Skogsfinnarna i Skandinavien - en resa i tid och rum genom 400 år. *Maud Wedin*

Ancestry - *Ann-Louise Paulsson*

UTSTÄLLARE - PRELIMINÄR LISTA

Ancestry
Arkiv Digital
Atremi AB
Blekinge Genealogiska Förening
Centrala Soldatregistret
Culture & Kin AB
DIS
DIS Norge
EmiWeb
Family Search
Föreningen för Smedsläktsforskning
Föreningen Släktdata
Föreningen Svenska Släktkalendern
Genea Murgia
Genealogiska Föreningen
Geneanet
Gull-May Lindström
Gästriklands Genealogiska förening
HomeDeco
Lantmäteriet
MyHeritage
Old Books Digitally
Old Mill Museum och Archive, Lindsborg, Kansas
PLF
Riksarkivet SVAR
Skånes Genealogiska förbund
Släkt- och Bygdeforskarföreningen Engelbrekt
Storstockholms Genealogiska förening
Studieförbundet Vuxenskolan
Svenska Genealogiska Samfundet
Sveriges Släktforskarförbund
Sällskapet Vallonättlingar
Ulf Ivar Nilsson, författare
Värmlands Släktforskarförening
Värmlandsarkiv

Karl-Gustav Johansson till minne

Adjunkt Karl-Gustav Johansson, boende på Frösön, har oväntat avlidit 25 juni i en ålder av 75 år. Närmast sörjande är tre systrar samt ett stort antal syskonbarn. Han hade också en mycket stor vänkrets som alla saknar hans sällskap nu.

Han föddes och växte upp i byn Bleckåsen, Alsen, och var den yngste att nå vuxen ålder av sju syskon. Efter skolgången arbetade han i skogen ett antal år innan han började på Malungs folkhögskola.

Under sina ungdomsår var han en duktig backhoppare och fotbollspelar i Alsens IF. Efter realexamen och studentexamen som privatist i Stockholm studerade han litteraturhistoria med poetik, nordiska språk och historia vid Uppsala universitet och blev fil. mag. 1966. Han tjänstgjorde därefter i Skellefteå och Malmberget och utnämndes 1978 till ordinarie adjunkt i svenska och historia vid Hedbergsskolan (gymnasieskola) i Sundsvall där han blev en mycket omtyckt lärare och kollega. Efter sin pensionering flyttade han till Frösön och kom då också närmare sitt kära fritidshus i Kougsta, Alsen. Där tillbringade han i stort sett hela somrarna med bland annat trädgårdsodling, bastubad och samvaro med grannarna.

Till hans fritidsintressen hörde film, fotboll, litteratur och konst. Han hade en mycket stor samling böcker och var också en ivrig gäst på biblioteken. På senare år blev släktforskning hans största hobby och han har tillbringat många timmar läsande microfiche på landsarkivet både i Östersund och i Härnösand.

För oss syskonbarn så var han "Farbror Karl Morbror" den som man kunde fråga om allting. Hans höga intellekt och goda minne gjorde till exempel att det inte var roligt att spela Trivial Pursuit med honom då han kunde i princip alla frågor utom rosa "pluppar"! Han var den sammanhållande länken mellan oss kusiner och han har för vår kusin Björn varit ett mycket stort stöd de sista åren. Karl-Gustav var mannen med stort hjärta som ena stunden kunde diskutera fotboll, för att i nästa stund tala om poesi och alldeles därefter bjuda den yngsta i församlingen att dra fingerkrok med honom. Kort sagt en man som passade för alla åldrar. Vi är väldigt glada att vi kunde överraska honom med en fest förra sommaren när han fyllde 75 år och han fick vara huvudperson. Den kvällen blir ett fint minne av Karl-Gustav att ta med sig in i framtiden, när man saknar honom som mest.

Syskonbarnen genom Bertil

Registreringar i föreningens regi

För ett år sedan gick jag ut med ett upprop med att få hjälp att kontrollera och rätta äldre registreringar men även nyregistrera uppgifter gällande uppgifter om dödsfall och vigslar för en del socknar för perioden 1860 – 1900. De äldre uppgifterna var gjorda av medlemmar av föreningen med början av 1980-talet för olika socknar i Jämtland. Denna registrering skulle avse en komplettering av Landsarkivets ministerial-CD som avsåg tiden fram till 1860 för just döda och vigda. För födda fanns uppgifter fram till ca 1875 med på skivan.

För att begränsa det nya projektet valde jag ut de socknar som tillhörde Krokoms kommun eftersom de flesta registrerade socknar var från "Krokom". Dock behövde nyregistrering ske för Offerdal och Ås. För Rödön fanns uppgifter framtagna av Märta Olsson m.fl..

Under året har ungefär hälften av uppgifterna registrerats eller kontrollerats. För dödsuppgifter har ålder eller födelseuppgifter och ev. dödsorsak och ev. husförhörshänvisning medtagits. För vigde har om möjligt alla uppgifter medtagits som noterats. I praktiken har jag bara fått hjälp av Bodil Orremo

med arbetet.

Vi har således arbete i ytterligare ett år för registreringarna och därtill anpassa uppgifterna till det speciella sökprogram som Släktforskarförbundet tillhandahåller. Planer finns att den producerade skivan ska kunna säljas av föreningen för att få inkomster. Vi hoppas senare kunna ge ut nya versioner med kompletteringar av födelseuppgifter och fler socknar.

Vi är fortfarande intresserade att få medhjälpare. Vi registrerar med Excel eller Works och man behöver ha tillgång till Arkiv Digital och/eller Svar.

Bo Svartholm

I höst har vi bl.a. Strindberg som tema. Vi kommer först att ha Kristina Ernehed som talar om sitt projekt om Strindberg den 2 oktober kl 18 på Landsarkivet. Här är hennes presentation:

Jag kommer från Kälom i Offerdal. De senaste åren har jag bott i södra Sverige men nu har jag äntligen återvänt hem. Med mig på vägen har jag fått bland annat en journalistutbildning och en projektutvecklingsutbildning. Det tog mig lång tid och många andra svängar men nu har jag insett att jag vill jobba med glesbygdsutveckling, detta ganska tråkiga ord som innehåller så mycket spännande och roliga saker. Jag har ett glesbygdshjärta och jag älskar friheten i det vidsträckta landskapet. Jag tror mer än nånsin på vikten av en levande landsbygd, den är en förutsättning för en levande stad och det i sin tur för ett levande land. Jag är rädd att vi inte kommer förstå det förrän det är för sent och jag tänker göra det som står i min makt för att förhindra det. Arbetet med *Strindberg, Strindberg (och så vi)* var det första steget. Nu kommer resten.

MvH Kristina Ernehed

Kulturföreningar i samverkan inbjuder till föredrag

med skådespelerskan Kristina Adolphson som läser brev och dikter och berättar om Strindbergs brev till Harriet Bosse.

Tid och plats:
Kl 19.00 onsdag 14 nov.
Wargentinskolans aula
(ingång från Rådhusgatan.
Kostnad: 100 kr, ungdom
50 kr.

August Strindberg, som föddes 1849 i Stockholm och dog 1912 i Stockholm, var författare, dramatiker och bildkonstnär (målare). Han räknas som en av Sveriges mest betydelsefulla författare. Internationellt är han främst känd som dramatiker. Strindbergs far Carl Oscar Strindberg var ångbåtskommissionär och därmed ansvarig för godstrafiken på Mälaren och Göta kanal.

Harriet Bosse, som föddes 1878 i Kristiania (Oslo), Norge och dog 1961 i Oslo, var en norsk-svensk sångerska och skådespelare. Harriet Bosse var dotter till bokförläggare Heinrich Bosse och Anne-Marie Lehman.

Strindberg gifte sig 1901 med Harriet Bosse i sitt tredje äktenskap och året därpå fick de dottern Anne-Marie. Äktenskapet med Harriet Bosse varade till 1904.

Harriet Bosse har själv berättat hur det började: "Strindberg lade sina händer på mina axlar och såg djupt och innerligt på mig och frågade: – Vill ni ha ett barn med mig, fröken Bosse? Jag neg och svarade helt hypnotiskt: Ja, tack. Och så var vi förlovade."

Harriet Bosse var i sitt tredje äktenskap gift med Edvin Adolphson 1927-32.

Kristina Adolphson är dotter till skådespelaren Edvin Adolphson.

Foto: Roger Stenberg

Avsändare:
JLS
c/o Maud Tornving
Nyponvägen 21
831 62 Östersund

Program för JLS för hösten 2012

Höstens program har bl.a. följande teman:

Tisdagsmötena handlar om att på olika sätt lyfta fram sin bygds historia.

På måndagsmötena blir det studiebesök för att titta på andra källor än kyrkböcker.

Tid och plats	Aktivitet	Värd/Ansvarig
Lördag 1 september. Samling vid JämtTinas café i Slandrom kl. 11.00	Människor och händelser vid en å Historisk vandring längs Sland-romsån. Tomas Lindberg guidar och berättar om studiegruppens arbete som ledde fram till upplägget av historievandringen. Vi avslutar med fika i JämtTinas café.	Anmäl sen. 26/8 till Maud Tornving, 063-101941 eller Ingegerd R 063-123052 eller maila (se sid 2) Samåkning
Måndag 17 september Kl. 13.00, Landsarkivet	ÖLA presenterar sig för sina nya hyresgäster och ger tips om sällan använda källor, databaser och register.	Programgruppen
Tisdag 18 september Kl. 18.00, Landsarkivet	Val av släktforskarprogram	Bo Svartholm DIS-mitt Östersund
Tisdag 2 oktober Kl. 18.00, Landsarkivet	Kristina Ernehed, producent för Strindberg, Strindberg (och så vi) berättar om hur ett gammalt manus av August Strindbergs farfar blev till storslagen bygdeteater. Genom att knyta ihop Strindbergs gamla släktband med en bygds identitet skapades en föreställning med ambitionen att nå över alla gränser. Dessutom: Strindbergs norrländska rötter! Se sid 11.	Ordinarie värdar
Måndag den 15 oktober Kl. 13.00, Jamtlis arkiv	Studiebesök på Jamtlis arkiv. Vi lär oss hur vi hittar berättelser och bilder på människor, gårdar och byar.	Programgruppen
Tisdag den 23 oktober Kl. 18.00, Landsarkivet	Disbyt med Berndt Lindfors. Se föregående nummer.	Bo Svartholm DIS-mitt Östersund
Tisdag den 6 november Kl. 18.00, Landsarkivet	Krångede i kraftens tid Birger Ekerlid berättar om sin nya bok. Se JLS-Nytt nr 2, sid 4-5.	Ordinarie värdar
Måndag 12 november Kl. 13.00, Länsbiblioteket	Studiebesök på Länsbiblioteket	Programgruppen
Onsdag 14 november Kl. 19.00 Wargentinskolan aula Inträde	Strindbergs brev till Harriet Bosse. Skådespelerskan Kristina Adolphson läser brev och dikter och berättar. Se sid 11.	Kulturföreningar i samverkan
Tisdag 4 december Kl. 18.00, Landsarkivet	Julmöte	Ordinarie värdar

Onsdagar kl. 13-15 under hösten kommer någon i föreningen att finnas på Landsarkivet för att ge forskarhjälp. Hör av dig till sekreteraren om du vill hjälpa till!